

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 8 ΤΗΛ. 30:461

ΙΔΡΥΤΗΣ: Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1938

ΕΦΗΜΕΡΑ

ΑΛΦΟΝΣΟ ΡΕΓΙΕΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

ΠΑΡΑΔΡΟΜΕΣ

Ἡ ζωὴ δὲ μετρίεται ἀπὸ τὰ χρο-
νια πού ζεῖ κανεὶς, μὴ ἀπὸ τὸν πλοῦτο
τῶν γεγονότων πού τὴν συγκλόνισαν.

□ □ □

Τὸν φίλο σου βλέπε τὸν πάντα κα-
τάματα, τὴ φίλη σου ὅμως σ' ὅ,τι πι-
στεύει πὼς ἔχει ὠραιότερο.

□ □ □

Οἱ ἀληθινὰ δυνατοὶ διατάζουν νὰ
κάνουν τὸ κακὸ.

□ □ □

Μὴ λυπᾶσαι γιὰ τὴν ἀπόσταση πού
χωρίζει τὸν κόσμο τῶν ὀνείρων σου,
ἀπὸ τὸν κόσμο τῆς πραγματικότητος.
Ἐπιμένει κάτι χειρότερο: νὰ γίνει ἡ
ζωὴ σου ἔτσι σκληρὴ, πού νὰ μὴ ἀ-
φήνει τὸ παραμικρὸ περιθώριο γιὰ ὁ-
ποιοδήποτε ὄνειρο.

□ □ □

Ποτὲ δὲν εἴμαστε τόσο ἀσπλοὶ, ὅ-
σο στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γυναίκας πού
καταχτήσαμε.

□ □ □

Δὲν ὑπάρχει πιὸ δυνατὸς ἄνθρωπος
ἀπ' ἐκεῖνον, πού ἔχασε πιά κάθε ἐλ-
πίδα.

□ □ □

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ κατανικήσεις
μέσα σου τὸν φόβο τοῦ θανάτου. Μο-
νάχα τότε θὰ μπορέσεις νὰ ρυθμίσεις
τὴ ζωὴ σου ὅπως ἐσὺ θὰ θελήσεις.

□ □ □

Ὁ πόλεμος εἶναι τὸ ὁμαδικὸ δικαί-
ωμα πού δίνεται σ' ἕνα λαὸ νὰ ξανα-
γίνουν ζῶα.

□ □ □

Τις πιότερες ὥρες τοῦ βίου μας τις
περνοῦμε ζώντας μέσα στὸ γτές με-
τὴν ἀνάμνηση, μέσα στὸ αὔριο μετὴν
ἐλπίδα.

□ □ □

Ἡ μετριότητα ἀντλεῖ τὴν ἀξία τῆς
ἀπὸ τὴν ἰκανότητά τ' - νὰ ὑπομετρή-
σει ἕνα ὅσο τὸ δυνατό πιὸ ὀπίωτο
παρελθόν, ἢ μεγαλοφυΐα ἀπὸ τὴν δυ-
ναμικότητά τῆς νὰ δραματιστεῖ ἕνα
ὅσο γίνεται πιὸ ἀπομακρυσμένο μέ-
λλον.

□ □ □

Ἄσκοπο εἶναι νὰ κυνηγᾶς τὴν πρω-
τοτυπία, δὲν ἀποχτάται. Τὸ μόνο πού
θὰ κατορθώσεις νὰ πετύχεις εἶναι ἡ
ἐκκλήτη. Μ' αὐτὴ ὅμως, μονάχα τοὺς
ἀνόητους μπορεῖς νὰ ξεγελάσεις.

□ □ □

Μὴ θεωρήσεις ποτὲ τὴν ἐγκατάλει-
ψή σου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο πού ἀγαπᾶς
σάν ἀπάτη ἢ προδοσία. Σκέψου πὼς
ἀν ἔμενε κοντὰ σου ἔπρεπε ν' ἀπατήσει
καὶ νὰ προδώσει κάποιον ἄλλον: τὸν
ἐαυτὸ τοῦ.

□ □ □

Ἐπὶ τὸν γαμῶνα πού εἶναι πολὺ
πιὸ πικρὰ ἀπὸ κάθε δάκρυ. Ἄν δὲ
μπορεῖς νὰ τὰ ξεχωρίσεις, θὰ πει πὼς
δὲν πόνεσες ἀρκετὰ ποτὲ σου.

□ □ □

Τότε μονάχα ὁ κόσμος θὰ σ' ἀπο-
καλύψει κάτι ἀπὸ τὰ αἰώνια μυστικά
του, ὅταν κοιτάζοντας μέσα σου νοιώ-
σεις τὸν ἴλιγγο ἐνὸς βάραθρου.

□ □ □

Ὁ δογματισμὸς εἶναι τὸ χαρακτη-
ριστικὸ τῶν ἡμιμαθῶν ἢ τῶν τσαρλα-
τάνων.

□ □ □

Γιὰ νὰ σωθεῖ ἡ ἀνθρωπότητα, πρέ-
πει νὰ σωθεῖ πρῶτα ὁ ἄνθρωπος. Κι'
αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει παρὰ μονά-
χα μέσα μας.

□ □ □

Ἡ δράση δὲν εἶναι πάντα μιὰ ἀπό-
δειξη ἐφύλας. Σιμὰ στὶς ἀγαθές, τὸ
ἴδιο δρῶν κ' οἱ σκοτεινές κ' ἠλίθιες
δυνάμεις τοῦ κόσμου μας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Στὶς ἀναλήψεις καὶ στὶς ὑβρεὶς τοῦ κ. Α.
Καραντώνη δὲ θ' ἀπαντήσω. Ὁμολογῶ πὼς μιὰ
τέτοια «ἀνωτερότητα» δὲν τὴ φιλοδόκησα πο-
τέ μου. Πόσο ὅμως θλιβερά εἶναι ὅλ' αὐτά.
Τὴ λυπηρὸ πού εἶναι νὰ μὴ συναντᾶ κανεὶς
σ' ὠρισμένους πνευματικοὺς ἐργάτες τοῦ τό-
που μας, τὸ ἐλάχιστο ἐκεῖνο ποσοστὸ τοῦ ἡ-
θους, πού εἶναι ἀποχρέωση τοῦ κάθε ἀνθρώ-
που νὰ τὸ διαθέτει. Μὲ τὸν κ. Α. Καραντό-
νη δὲν πρόκειται ποτὲ πιά ν' ἀσχοληθῶ.

Ἡ ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΛΛΑΡΜΕ

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΡΩΜΗΣ ΑΡ. 49

ΜΕΤΑΦΡ. ΤΟΥ κ. ΜΙΧ. ΠΟΛΙΤΗ

Τὸ διαμερισμάκι τῆς ὁδοῦ Ρώμης
49 ξεπροβάλλει, στὴ μνήμη τῶν συγ-
γραφέων τῆς Γαλλίας, σάν ἐν' ἀπόκρυ-
φο ἐργαστήρι, πού ἀπ' τὴν καμινάδα
τοῦ ξεφεύγουν κάπου-κάπου μερικά ἀ-
στέρια, μέσ' στὸ ντουμάνι τοῦ καπνοῦ.
Κάτω, στὸ δρόμο πού ἀνοίγεται σὰ χα-
ράκωμα, γλιστροῦν τὰ τραίνα τοῦ Σαιν
Λαζάρ, δίχως κανέναν νὰ δίνει προσο-
χὴ σ' αὐτά. Χῶρος φανταστικός, μὲ μιὰ
πόρτα δίχως σημασία καὶ μιὰ πρόσοψη
πού περνάει ἀπαρατήρητη. Τὸ ἐσωτε-
ρικό του ὅμως ἔχει κάτι ἀπ' τὴν ἀπα-
τηλὴ ἐκείνην οὐδετερότητα τῶν δωμά-
των πού κλείνουν ἐκπλήξεις, τῶν μαγι-
κῶν θαλάμων. Προσοχὴ! Μιὰ λέξη
μπορεῖ ν' ἀλλάξει τὸ χρῶμα τοῦ φω-
τός, μπορεῖ νὰ τὸ σβύσει. Κάθε τι κρέ-
μεται ἀπ' τὴν παραμικρότερη κίνηση,
ἀπ' τὴν πιὸ ἀσήμαντη χειρονομία. Ἴ-
σως - ἴσως τὰ τοιγάρα τῶν ἐπισκεπτῶν
ν' ἀνάβουν μονάχα τους. Κι' ὅταν ἀρχί-
ζει νὰ κουβεντιάζει ὁ γλυκόλαος ὁ
μάγος, θαρεῖς πὼς τὸ δωμάτιο ὁλό-
κερο σαλέβει, σηκώνεται ἀπ' τὸ πάτω-
μα, λικνίζεται στὸ ἄπειρο καὶ ταξι-

δεύει ὅπως στὰ παραμύθια τῆς Ἀρα-
βίας. Καλὰ πού εἶναι κι' ἐκεῖνες οἱ ἀ-
γαθές οἱ φυσιογνωμίες - μιὰ σύζυγος,
μιὰ κόρη - πού σβύνουν στὸ μισοσκό-
ταδο μιᾶς χρυσῆς σκόνης, γιὰ νὰ μᾶς
κάνουν νὰ πιστέψουμε ξανά στὴν οἰκια-
κὴ κι' ἐξημερωμένη πραγματικότητα.
Ὁ καπνὸς στριφογυρίζει σάν ἕνα
ζῶο μυθολογικό. Δαγκώνει τὴν οὐρὰ
τοῦ κάνοντας βόλτες κάτω ἀπ' τὸ γλυ-
μπο τῆς λάμπας, ὡς πού νὰ πάρει σιγά-
σιγὰ τὴν ἀπόφαση νὰ χωθεῖ μέσ' στὸ
γωνί τοῦ γλόμπου. Καὶ τώρα, σὰ μιὰ
ἀργασάλευτη κολόνα βγαίνει ἀπὸ πά-
νω, τρακάρει στὸ ταβάνι, πέφτει του-
μπάροντας - καὶ ξαναρχίζει τὸ ἴδιο τὸ
παίχνιδι.

Δυὸ περίφημα καπνιστήρια ὑπάρχουν
στὴ σύγχρονη γαλλικὴ φιλολογία: τὸ
ἕνα εἶναι ἡ σαλίτσα τοῦ Μαλλαρμέ. Τὸ
ἄλλο, τὸ σαλόνι τοῦ Ζοζέ Μαρία ντε
Ἐρεντιά. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἦταν ἐξη-
φορὲς πιὸ μεγάλο ἀπ' τὸ πρῶτο, κι' ἀ-
φοῦ ἡ πυκνότητά τῶν σύννεφων τοῦ κα-
[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 3]

ΤΟ ΝΕΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟ

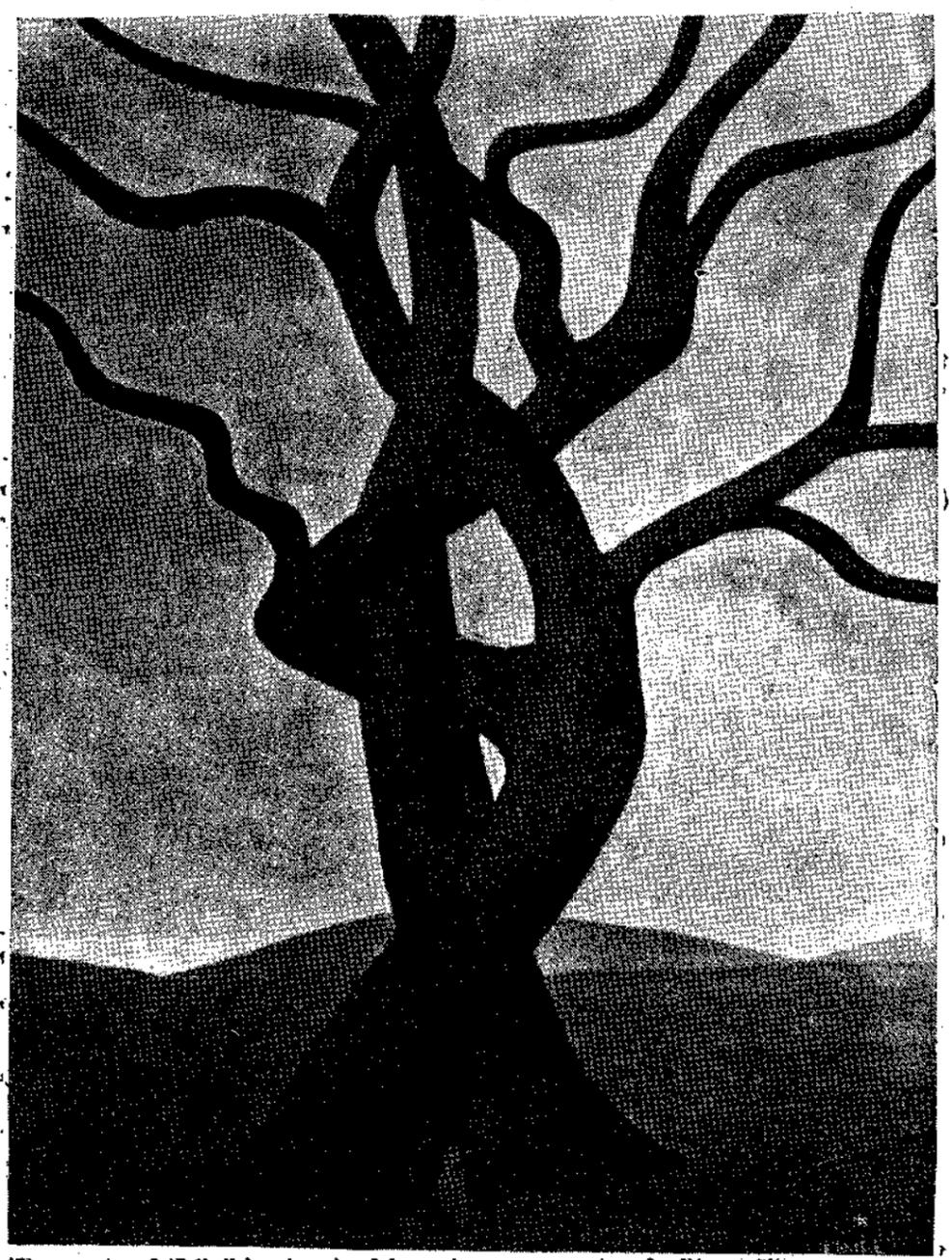
Ἡ ἐπίθεση πού ἔγινε τὸν τελευταῖο
καιρὸ στὸν τόπο μας κατὰ τῶν ὑπερ-
ρεαλιστῶν, πολλές φορές ἀδικη, ὄχι
πάντοτε ἀπὸ κατατυπισμένους στὸ ζή-
τημα πολεμίου καὶ συχνὰ σὲ ἐπίπε-
δο καὶ μὲ κριτήρια κατάλληλα ἴσως
ἀν ἐπρόκειτο γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη Βα-
λαωρίτη, ὁπωσδήποτε δὲ ἀτυχῆ προ-
κειμένου γιὰ τὸν Μπρετόν ἢ τὸν κ.
Ἐμπειρικό, ἐπροκάλεσε, νομίζω, τὴν ἀ-
ναπόφευκτη ἀντίδρασή τῆς: Ἄνθρω-
ποι πού δὲν ἔχουν τίποτα κοινὸ μὲ
τὸ νέο δαιμόνιο αἰσθάνονται τὴν ἀ-
νάγκη νὰ τὸ ὑπερασπίσουν. Γιατὶ γύ-
ρω του δημιουργήθηκε ἡ ἀτμόσφαιρα
πὼς ἀδικεῖται καὶ δὲν ὑπάρχει κανένα
κίνητρο ἰσχυρότερο ἀπὸ αὐτὸ γιὰ νὰ
προκληθεῖ ἡ συμπάθεια τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ γεγονός, ἀκόμα, πὼς οἱ ἀδικού-
μενοι δὲν ἀπαντοῦν στὶς ἐπιθέσεις
προσδίδει στὴ σιωπῇ τους ἕνα οἰσθη-
μα ἀξιοπρεπείας καὶ τάκτ, ὅπλο ἰσχυ-
ρότατο καὶ δραστικό.

Δὲν ξαίρω, ἀλήθεια, τί θὰ εἴχαμε
νὰ πάθουμε ἀν ἀφήναμε τοὺς ἀνθρώ-
πους ἡσυχούς νὰ αἰσθητοποιεῖν τὰ ὄ-
νειρά τους καὶ νὰ καθελῶνουν τοὺς
αὐτοματισμούς τους. Ἦρσαν, τούλα-
χιστον ἐδῶ, χωρὶς ὄρουμο καὶ μὲ πολ-
λὴν πολιτισμὸ. Ἐφ' ἑρῶν νὰ μὴ μνησ-
τα, εἶπαν πὼς τόσο παράξενα πρά-
ματα, παράξενοι καὶ ἀπίθανοι ἦχοι
γυρίζουν μέσ' τὸν κόσμο καὶ μέσα
μας, εἶδαν διαφορετικά, ἔφεραν τὴ
γαστρά (ἢ καὶ τὴν κατάβληψη) τοῦ
παιχνιδιοῦ καὶ τοῦ ὀνείρου - λοιπόν,
θὰ μπορούσαμε νὰ τοὺς συγχωρήσουμε
καὶ τὴ φανερὴ κάποτε προσπάθειά
τους νὰ μᾶς καταπλήξουν καὶ μόνο.
Ἄλλὰ εἴμαστε ἕνας λαὸς πολὺ ἐξυ-
πνος καὶ πολὺ καταδυναστευμένος ἀπὸ
τὸν ὀρθολογισμὸ - ἡ θάλασσά μας
μὲ τὸ νὰ εἶναι γεμάτη νησιά, ἐσημεί-
ωνε ὁ Glotz στὸ θαυμάσιο «Αἰγαιοπε-
λαγικὸ Πολιτισμὸ» του, κάνει κάθε
προσπάθεια, κάθε ταξίδι μας, νὰ ἔχει
ὄχι μονάχα ἕνα συγκεκριμένο ἀλλά
κι' ἕνα ὁ ρ α τ ὀ τέρμα - λοιπόν ἡ
φύση μας, νομίζω, εἶναι ἔτσι, νὰ ζη-
τοῦμε παντοῦ νησιά καὶ τέρματα δια-
γραμμένα στὸν ὀρίζοντα καθαρά. Τὰ
ζητήσαμε κι' ἀπὸ τοὺς ὑπερρεαλιστῆς
δηλαδή τοὺς ζητήσαμε ὅτι ἀκριβῶς
δὲ μπορούσαν νὰ μᾶς δώσουν. Κι' ἐ-
πειδὴ δὲν τὰ βρήκαμε ὀρατὰ καὶ μά-
λιστα μὲ τὸ πρῶτο μάτι, σ' αὐτὸ τὸ
ἀπεγνωσμένο καὶ δραματικὸ σάλεσμα
τοῦ βυθοῦ, ἐπεστρατεύσαμε ἐναντίον
τοῦ τὸ φοβερότερο ὄπλο, τὸ σαρκασ-
μὸ μᾶς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς οἱ ὑ-
περρεαλιστῆς τοῦ τόπου μας εἰσέμα-
σαν στοὺς πολεμίους τους στάδιον δό-
ξης λαμπρὸν ὄχι τόσο μὲ τὴν τεχνι-
κὴ ἢ τὸ περιεχόμενο τῶν στίχων τους,
ὅσο μὲ τὴν καθαρεύουσά τους. Αὐτὴ
ἔδωσε φαῖδρο τόνο σὲ στιγμὲς πολλῆς
φορὲς θαυμάσιες. Ὡς τόσο οἱ πολέμι-
οὶ τους δὲν ἐπρόσεξαν αὐτὴ τὴ λεπτο-
μέρεια: πὼς ὅσο διακωμωδοῦνται τὰ
δαιμόνια αὐτά, ἀντὶ νὰ ἐξολοθρευθῶν-
ται τόσο συζητοῦνται περισσότερο. Αὐ-
τὸ καὶ μόνο θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς κάνει
νὰ σκεφθοῦν: «Ἐδῶ ἴσως κάτι τρέχει».

Καὶ πραγματικὰ φαίνεται πὼς ἐδῶ
κάτι τρέχει. Ἄς μὴν εἴμαστε κατ' ἀρ-
γὴν βλοσυροὶ σὲ κάθε νέα ἀντίληψη
τῆς Τέχνης. Δὲν εἶναι ποτὲ δίκαιο, εἴ-
τε τις πράξεις τῶν ἀνθρώπων κρίνου-
με, εἴτε τὰ ἔργα πού ἐπ' εἰρήσαν, δὲν
εἶναι δίκαιο νὰ τοὺς κρίνουμε ἀπὸ τὰ
ἀποτελέσματα, ἀλλὰ μόνο ἀπὸ τις
προθέσεις. Αὐτὲς βαρύνουν γιὰ ἕνα
ἄνθρωπο πνευματικῶς. Ἐπιμένει καὶ
τὰ ἀποτελέσματα. Ἐπὶ νὰ ἐπιρε-
ασθοῦν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ φύση τοῦ ἀν-
θρώπου, πού εἶναι ἀντιφατικὴ καὶ ἀ-
δύναμη, ἀλλὰ ἡ καταδίκη ἄς ἔρθει,
τότε, ἀπὸ τοὺς θετικούς ἀντρες, ἐμπα-
ρευόμενους ἢ σταφιδοπαρωγῶδες, ὅ-
χι ἀπ' ὅσους πιστεύουν στὴ φαντα-
σία καὶ στὰ ὄνειρα.

Ἄς περιμένουμε κι' ὅς ἐπινομήσι-
μα βραβεῖα καὶ νὰ μείνει αὐτὸ τὸ
πείραμα. Ἄς περιμένουμε ν' ἀποξε-
νωθεῖ ἀπὸ τοὺς γελοίους ἐμπόρους
κάθε νεωτερισμοῦ, τοὺς μιμητῆς του,
ὡς πού νὰ μείνουν ὅσοι δοκιμάζουν τὸ
πάθος του, ὅσοι ἀληθινὰ πάσχουν.
Προχθὲς μοῦ ἔλεγον γιὰ ἕνα ἀπὸ τὰ
πιὸ ἀγνοα, τὰ πιὸ κλασικισμένα μυ-

Ἐλαιογραφία τοῦ Ἐμίλ Μιλανόφ στὴν ἐκθεση σύγχρονων ἐπιμιτῶν τῆς Νέας Ἐτάξης.

ΖΙΜ ΦΕΛΑΝ

Ο κ. Τζιμ Φελαν είναι η λογοτεχνική αποκάλυψη της "Αγγλικής του 1938. Έτυπωσε απ' τον Ίστανούρο έως σήμερα 3 μυθιστορήματα που έγιναν ανάγλυφα...

γτηρίσει ως ανήθικο. Κι' ο Πιραντέλλο διαμαρτυρήθηκε γι' αυτό τον χαρακτηρισμό λέγοντας ότι «ποτέ του δεν έχει γράψει ούτε μια γραμμή Ικανή να σοκάρει!»

ΕΝΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Το βιβλίο που αποσπαστεί τώρα περισσότερο από κάθε άλλο τους κριτικούς είναι το τελευταίο μυθιστόρημα του περίφημου "Αγγλου συγγραφέα κ. Χ. Ε. Μπαίλτς. Ο τίτλος του είναι «Σπέλλα Χό». Με την επωνυμία αυτή υπάρχει ένα πελώριο και επίβλητο κτίριό στον νοσητικό δρόμο ενός μικρού μακρινού χωριού...

ΔΙΑΘΗΚΗ

Με τον τίτλο «Διαθήκη» κυκλοφόρησε τον περασμένο μήνα στο Λονδίνο ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον βιβλίο. Ο συγγραφέας του ο κ. Ραίη Χάττσινσον τοποθετεί την υπόθεση μέσ' από πλαίσια της προστασιαστικής και μεταπρωτασιακής ζωής της Ρωσίας. Η «Διαθήκη» δεν κάνει ούτε προπαγάνδα ούτε πολεμική. Ο συγγραφέας ενδιαφέρεται για τ' όσα σαν εθνικά και μιά παρασιτική μερικώς σπαρταριστούς τύπους.

ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

Ο τόμος των διηγημάτων του Πιραντέλλο «Χαροχίρες σε άπειλωση» μεταφράστηκε τελευταία για πρώτη φορά στην "Αγγλία. Τό γεγονός αυτό έφερε στην επικαιρότητα το όνομα του "Ιταλού συγγραφέα και μερικοί κριτικοί δημοσίευσαν ενδιαφέρουσες μελέτες για το έργο του. "Εγινε ακόμη γνωστό ότι το περίφημο θεατρικό έργο του Πιραντέλλο, το "Έξ πρόσωπα ζητούν συγγραφέα" δεν επιτρεπόταν να παχτεί στο Λονδίνο επί αρκετά χρόνια γιατί η λογοκρισία του θεάτρου το είχε χαρα-

αλά που ξαίρει: «Ο τάδε, μου είπαν, έγινε υπερρεαλιστής. Δεν είναι παράξενος; Και σκέφθηκα πως είναι μεν παράξενος, αλλά αν από μια πλευρά ένας προσηλυτισμός σαν αυτόν υλοποιείται το νέο δαιμόνιο, επιβεβαιώνει α-πό την άλλη τη δύναμη που δ-πάρχει μέσα του, αφού μπορεί να ξεσηκώνει και όσα τόσο στε-ρημένα από φαντασία και από νεύρα.

Γι' αυτό τις περιμένουμε με συμπάθεια. Δεν πρόκειται να πολεμήσουμε βαρβάρους. Μακάρι να ύπνυαν πολλοί βαρβάροι στον τόπο αυτόν σαν τον άσκητο κ. "Εμπεϊρίκο. "Ας περιμένουμε τα ψάρια να πλέουν ναρκωμένα μες τη γλυαρή ατμόσφαιρα. Ένα μεσημέρι "Αττικής, όπως τα είδε σε μια θαλασσία στιγμή ο κ. Γουναρόπουλος, και μες το βυθό της θάλασσας άς πιστεύουμε ένα άλογο γυμνόμενο θανάσιμα στο λαού από τη μύτη ενός εφιάνα να απ'αράξ'η άδυναμα άψώνοντας το κεφάλι προς την έπιφάνεια, ενώ απ' την άνοιχτη πληγή του λαμού μιλάνουν μέ-σα στο σώμα του χρυσόψαρα.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΝΕΖΗΣ

ΤΜΗΝ 1η ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΕ ΔΙΑΛΕΚΤΗ ΠΑΝΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

αμούς. Τα πρόσωπά του, που είναι περισσότερο «τύποι» παρά ειδικευμένα άτομα τα βλέπει ανάμεσα από μια μεγισθυτική θερμή διήγηση διανοητικού και μυστικιστικού πάθους. Ο κοινωνικά όριμασμένος μυθιστοριογράφος και ο γεμάτος λυρισμό διηγηματογράφος — (τά διηγήματα του Μπαίλτς έχουν ύψος και περιεχόμενο καθαρά λυρικό) — συγκρούστηκαν άγρια μέσα σ' αυτήν την δημιουργία. Κι' η σύγκρουση σπέρωσε ότι ο συγγραφέας είχε αποθηκεύσει άπειρα θεσμιογυμνές Ικανότητες.

Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΑΝ ΜΕΣΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Σ' ένα άγγλέζικο περιοδικό δημοσιεύτηκε τις προάλλες ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον άρθρο, του κ. "Ερνεστ Ντάιερ που έρεται το κατά πόσο θα ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί η κινηματογραφική τέχνη σαν μέσο εκ-παιδευτικό. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι είναι έντελώς απαραίτητο κάτι τέτοιο, κι' ότι οι ταινίες θα πρέπει να προβάλ-λονται μέσα στην τάξη και να γίνεται λεπτομερής ανάλυση του περιεχομένου και της τεχνικής των. Λέει ο κ. Ντάιερ: «Εί-να αναμφισβήτητο ότι ο κινηματογράφος άποσπασει ένα πολύ μεγάλο μέρος της ζωής του ση-μερινού παιδιού. Μερικές εξέ-χουσες προσωπικότητες νομίζουν ότι η επίδραση του είναι εξαιρετικά καταστρεπτική για τ' άσχημα μυαλά των μικρών. "Όπως την εποχή της Βικτωρίας οι ά-σταυμάτοι φυλλάδες της δεκά-ρατος, έτσι, κι' ο κινηματογράφος στην εποχή μας έχει πολύ συχνά χαρακτηριστικά σαν η πηγή του ψευτικού εγκληματισμού. Μας έ-χουν πεί ακόμη ότι το επίπεδο μο-μασκαρίας της πραγματικής ζωής — η φωτεινή αήλη με την όποια περιτυλιγείται τούς διά-φορους αλληγίους και ειδικά της τ-ρα του γκάγκρεσ — γεμίζει το παιδικό μυαλό, με άπαισιές αξίες και του γεννά τον πόθο να μοιάσει με χαραχίρες βασικά μηδαιμικούς. "Εάν αυτό είναι α-λήθεια — έάν ο κινηματογράφος είναι ο οδυσιαστικός άδηγός στην διαμόρφωση της ήθικης ύποστα-σης και των τρόπων των παιδι-ών — τότε όλοι θα παραδεχτούν ότι το να άγνοήσουν τ' α σχολεία την τέχνη του κινηματογράφου, θα είναι το ίδιο σαν να προδίδουν έναν από τους σκοπούς της εκ-παίδευσής τους.

Τις προάλλες, περιούσαμε την δ-δόν "Αθήνας, όταν, στη διασταύρω-σή της με την οδό Λυκαούργου, μάς σταμάτησαν οι άγριοφάγοι ένας μικροπωλητής:

— Βιβλία από τον κριτικό, βιβλία από τον Κατσαντώνη... Σταθήκαμε να ρίξουμε μια ματιά στο πεζορόμιο, όπου ήταν άραχια-σμένα ένα σωρό έντυπα. Κοιτά μες ήρθε—παρουσιμένος από τις φωνές του πουλητή για τον Κατσαντώνη— κι' ένας σωρό κομμάτια, που τ' άρα, ύστερα από την πλημμύρα της "Μά-σκας και του "Διάβασέ με, νο-σταλγεί τις σπάνιες εκείνες έκδο-σεις του "Αστέρη, την "Εσμή ή τον "Μαύρο Πειρατή, τον "Κατσαν-τώνη", κι' άλλα τέτοια, που γαλού-χισαν τρεις γενιές... "Όμως άμέσως μια μεγάλη απογοήτευση κατάλα-βός τους θαυμαστές του είδους αυτού της φιλολογίας, που δεν βρήκαν ό-τι έψαζαν, αλλά και μάς τούς Ι-δους, που άντικράσαμε στο λυγισ-μένο πεζορόμιο της οδού "Αθήνας αυτό το κατάντημα πολλών από τα τελευταία βιβλία της νέας ελληνικής λογοτεχνίας. Ζήτησαμε να μάθουμε για τούτον τον ελαφικό έξυτελισμό βιβλίων, που ο "Ευρόδοξος κι' ο Κολ-λάρος τ' άχουν άκόμα στις βιτρίνες των, και να τ' καταλάβουμε:

Ο κ. Α. Καραντώνης είχε δώσει σ' αυτόν έδώ τον πουλητή, σε πολύ συμφέρουσα τιμή, όλα τα βιβλία που του στάλθηκαν τελευταία από τούς νέους συγγραφείς των άμ' εκ-τίμησής, άμ' άγάπής, άμ' τιμής... Νομίσσαμε χρέος μας να γλυτώ-σουμε μερικά απ' αυτά, και με πε-νήνια δραχμές που διασώσαμε (τόσα μάς περίσσευαν κείνη την ώρα) ά-γοράσαμε τα παρακάτω εικοσιέξη (26) βιβλία, τ' ά πό πολλά καινονο-για, άκόμα και με άφιρώσεις των συγγραφέων, που πριν τα στελούμε σε μια βιβλιοθήκη εργαζομένων

Παθαίνει έντελώς μόνος κι' εί-να προτοπ πεθαίνει ο ίδιος ο Μπρούνο των είκσις γρονών με μόνη διασκόπη ότι έχει μενάλια πλούτη και έτι τον ποικιλία... ζει μια άτιμωσφαира άθελήτου σπ... πού.

Ο κ. Μπαίλτς, παρ' όλη την δύναμη και την ένταση της Ιστο-ρίας του, προτίμησε να μην κα-ταφύγει σε ειδικούς χαραχίρι-

Πρέπει να σημειωθεί ακόμη ό-τι ο κ. Ντάιερ θα ήθελε, στην πε-ρίπτωση που θα γινόταν δεχτή η πρότασή του να μην περιορι-στούν οι προβολές στα αστήρια και σοβαρά όίμ άλλα και να έπεγαθούν και στα "κολμύρα" για τ' ά παιδικά, άκόμη και "ελα-φρώς σεξουαλικού" φίμ.

«Αγαπητά "Νεοελληνικά Γράμματα», Λέμε πως στις μέρες μας πλησιάζου-με να ασθασθοούμε αυτόν τον πνευματικό πολιτισμό, που δημιουργείται άργα και αθούρα και που κοντά σ' άλλα άδχει για έπακό-λουθα την άθήση της νέας λογο-τεχνίας μας, τον σεβασμό των νέων στην κριτική κ.λ.π. "Όστόσο, το πόν έκπληκτικό δεν είναι το ότι στον αιώνα του δημοτικισμού επί τέλους α-κόμα γίνεται—άφοδ τώρα εργαζόμνται οι ζωντανότερες δυνάμεις του τόπου —: αυτό το ζήτημα,άλλά το ότι σε μερικούς νεοέλληνες διανοούμενους και περισσότερο σ' έναν κριτικό έμ' αυτοσεβασμό, που άκούσθασμό, που άκολουθεί δλοτέτα διαφορετικό δρό-μο από τούς σημερινούς "Ελληνες συναδέλφους του — (Νεοελληνικά Γράμματα, φύλλο 80, «πορτραίτο» του κ. Μ. Κορφαίτη για τον κ. Α. Καραντώνη) όλα τούτα φαίνονται πράγματα άσήματα. "Εξ άλλου, έ-χω τη γνώμη πως δεν θ' άρηθείτε να δημοσιεύετε τ' ό γράμμα μας αυτό.

Πες προάλλες, περιούσαμε την δ-δόν "Αθήνας, όταν, στη διασταύρω-σή της με την οδό Λυκαούργου, μάς σταμάτησαν οι άγριοφάγοι ένας μικροπωλητής:

— Βιβλία από τον κριτικό, βιβλία από τον Κατσαντώνη... Σταθήκαμε να ρίξουμε μια ματιά στο πεζορόμιο, όπου ήταν άραχια-σμένα ένα σωρό έντυπα. Κοιτά μες ήρθε—παρουσιμένος από τις φωνές του πουλητή για τον Κατσαντώνη— κι' ένας σωρό κομμάτια, που τ' άρα, ύστερα από την πλημμύρα της "Μά-σκας και του "Διάβασέ με, νο-σταλγεί τις σπάνιες εκείνες έκδο-σεις του "Αστέρη, την "Εσμή ή τον "Μαύρο Πειρατή, τον "Κατσαν-τώνη", κι' άλλα τέτοια, που γαλού-χισαν τρεις γενιές... "Όμως άμέσως μια μεγάλη απογοήτευση κατάλα-βός τους θαυμαστές του είδους αυτού της φιλολογίας, που δεν βρήκαν ό-τι έψαζαν, αλλά και μάς τούς Ι-δους, που άντικράσαμε στο λυγισ-μένο πεζορόμιο της οδού "Αθήνας αυτό το κατάντημα πολλών από τα τελευταία βιβλία της νέας ελληνικής λογοτεχνίας. Ζήτησαμε να μάθουμε για τούτον τον ελαφικό έξυτελισμό βιβλίων, που ο "Ευρόδοξος κι' ο Κολ-λάρος τ' άχουν άκόμα στις βιτρίνες των, και να τ' καταλάβουμε:

Ο κ. Α. Καραντώνης είχε δώσει σ' αυτόν έδώ τον πουλητή, σε πολύ συμφέρουσα τιμή, όλα τα βιβλία που του στάλθηκαν τελευταία από τούς νέους συγγραφείς των άμ' εκ-τίμησής, άμ' άγάπής, άμ' τιμής... Νομίσσαμε χρέος μας να γλυτώ-σουμε μερικά απ' αυτά, και με πε-νήνια δραχμές που διασώσαμε (τόσα μάς περίσσευαν κείνη την ώρα) ά-γοράσαμε τα παρακάτω εικοσιέξη (26) βιβλία, τ' ά πό πολλά καινονο-για, άκόμα και με άφιρώσεις των συγγραφέων, που πριν τα στελούμε σε μια βιβλιοθήκη εργαζομένων

Παθαίνει έντελώς μόνος κι' εί-να προτοπ πεθαίνει ο ίδιος ο Μπρούνο των είκσις γρονών με μόνη διασκόπη ότι έχει μενάλια πλούτη και έτι τον ποικιλία... ζει μια άτιμωσφαира άθελήτου σπ... πού.

Ο κ. Μπαίλτς, παρ' όλη την δύναμη και την ένταση της Ιστο-ρίας του, προτίμησε να μην κα-ταφύγει σε ειδικούς χαραχίρι-

Πρέπει να σημειωθεί ακόμη ό-τι ο κ. Ντάιερ θα ήθελε, στην πε-ρίπτωση που θα γινόταν δεχτή η πρότασή του να μην περιορι-στούν οι προβολές στα αστήρια και σοβαρά όίμ άλλα και να έπεγαθούν και στα "κολμύρα" για τ' ά παιδικά, άκόμη και "ελα-φρώς σεξουαλικού" φίμ.

παιδιών, για να πιάσουν τόπο, τα κρατούμε στη διάθεση του καθενός. Τα βιβλία αυτά είναι: "Γιοχανάνας", του Ρουμάνη. "Ο Μαρτίνος ο Μπούσκας", η «Φεγγαρο-νιμμένη» (δύο άντίτυπα) του Δεδού-του. "Αποστολής Καρλάς" του Χαλ-δαίου. "Τ' "Απολλώνια Έργα», του Λεοκαστά. "Κισμέτ", του Μπέλλου. "Οι πολιτείες των δρόνων του Χαζι-νίου". "Εβήματα πάνω στην άσφαλτο" του "Ιννίου. (Τ' ό βιβλίο αυτό τυ-πόθηκε και σε 50 άντίτυπα έχωρι-στός χαρτίου, άφιμημένα. Τ' άν τύπο του κ. Καραντώνη φέρνει κ-ριθμό 8). "Επαρχιακή του Παγα-λίνου. "Μυστικός δείπνος" της "Άλε-ξίου. "Τοπία δίχως ούρανό" του Μ. "Άλεξίου. "Κάτ—Κάτ" του Τσαγκρή. "Τ' ό νησί μου" του Οικονομίδη. "Αν-τιμάρωλας του Κάβρου. "Ευθός κι' έ-ργασιές" του Σπαδικωνίδη, δράμα. "ΕΒώλας" του Λιβραδά. "Είρηνη" του Κορδάη, δράμα. "Μνημόσυνο" του Ζερβού. "Έξουσις κι' έμείς" να τρα-γουδοούμε" του Γ. Περισφ. "Ανηγ-ματα του Γιάννη Σφακιανάκη. "Ελυ-κόπιατα φαρμάκια" του Δαμνιάη, (με τούτη την άφιέρωση του Νάξου αυτού ποιητή: «Στόν άσκητοπ μου φίλο λογοτέχνη κ. Α. Καραντώνη, με πολλή άγάπη και ξεχωριστή εκ-τίμηση»). "Αόγια της μοναξιάς", του Διαμαντόπουλου. "Ο ποιητής Μ. Πε-τρίδης" του Α. Φρύγκου, μελέτη. "Στόν έλευθερο δρόμο" του Θρακιώ-τη. "Τ' ό Μαμμούθ" του άξέχαστου Δεδούρου μάς.

"Ηταν άκόμα εκεί, βιβλία του Κο-λατζή, του "Άλεξη, του Ρήγα, του Πράκου, της "Ακαβίδη, κάποιο άλ-λο του Θρακιώτη, με την άφιέρωση: "Στόν άγαπημένο μου φίλο κριτικό κ. Α. Καραντώνη, που τόν άγαπάω τόσο πολύ». Κι' ένα βουνό έντυπα από το Κόρο, την "Αλεξάντρια, την Κόπρη... "Είπα, η άπουσία των "Ελέων Γραμμάτων" σ' αυτή τη συγκέντρω-ση ήταν φανερά σκαταδαλκή, η Βεβαίωση όμως του πουλητή, πους περιμένει μια νέα παρτίδα από τον κριτικό αυτός τις μέρες, μάς δίνει πολλές έλπίδες και για τ' "Εία Γράμματα». Και δεν έξουμα-ν άν τούτη ή την άλλη Κυριακή είναι που θα γυμνοί πάλι την οδό "Αθη-νών ή φωνή:

— Βιβλία του Κατσαντώνη!... "Ακόμα, δεν ξέρουμε ποίος μπο-ρεί να έμποδίσει έναν τόσο σπουδαίο άνθρωπο, σαν τον κ. Καραντώνη, να χάνει κάπου—κάπου τόν έαυτό του. Αν ζούσε τουλάχιστον ο καυ-μένος ο Περικλής Γιαννόπουλος...

Τι τά θέλω όμως, χρειάζεται να μέσο φιλοεπιστήμης ποιητή την κατα-γυμνία, για να βρεθεί κάποιος, ή κάποιος να συγκρατήσουν τόν κ, κριτικό, Κι' ίσως αυτό νάναι ο Ι-διοι οι λογοτέχνες, που με τούτους μόχθους και με τούτες θυσίες τυπό-νουν τα βιβλία τους.

"Εγκάρδια ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ ΑΞΩΝΙΑΣ ΡΗΓΑΣ ΑΘΗΝΑ, 13/9/38

ΑΛΦΟΝΣΟ ΡΕΓΙΕΣ

Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΛΛΑΡΜΕ

ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΑΠ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 11

πνού ήταν ή ίδια και στα δύο, ο Μακκάρ συμπιραίνει πως στο σπίτι του "Ερεντίη κατινί-ζανε ξέη φορές περισσότερο παρά στο Μαλλαρμέ. Κι' επί-σης, μιλούσαν ξέη φορές πιο δυνατά, γιατί ο "Ερεντίη ήτανε κουφός και ζήτουσε απ' όλους να φωνάζουν.

«Στό σπίτι του Μαλλαρμέ σύχναζαν σχεδόν άποκλειστικά ποιητές και κάποτε ζωγράφοι (έξω στο νόμο του Γκωγκέν και τόν Χουίταρ). Σ' άλλο μου βιβλίο έγω περιγράφω το μικρό εκείνο δωμάτιο της οδού Ρώμης, που ταντε σαλόνι του κατ-αυτόχρονα τραπέζιας. "Η έ-ποχή μας έχει καταστήσει με-τά παραπάνω θορυβώδη για να υποθέσουμε, δίχως δυσκο-λία, να σχηματίσουμε μιάν ιδέα της γαλήνιας και σχεδόν θρη-σκευτικής ατμόσφαιρας του χώρου εκείνου. Είναι βέβαια προς ο Μαλλαρμέ έτοιμάσε από πριν τις κουβέντες του, που συ-δέ δέ διέφεραν σχεδόν καθό-λου από τις πιο προσεχτικά νοσημένες «παρεκβάσεις» του. Μιλούσε όμως με τόση τέχνη και μ' έναν τόνο τόσο λιγο δο-γματικό, που φαίνονταν πως έ-κείνη τη στιγμή μόλις τού έρ-χότανε στο νού κάθε καινούρια πρόταση, που ούδέποτε λεγότανε τόσο καθηγορηματι-κά, ώστε πάντα ν' άφινει την έντύπωση πως την έβαζε σχε-δόν έρωτηματικά, στην κρίση της συντροφιάς, ενώ με τόν δειχτή σηκωμένο έπαινον ένα ύψος που θάρτες κ' ήθελε να πεί: «Δεν θά μπορούσαμε μή-πως έπιστη;... "Ισως;...», προ-σθέτοντας σχεδόν πάντα σε κάθε φράση του ένα «Δεν είναι έ-τσι;», με το όποιο επιβάλλον-ταν πέρα για πέρα σε άριση-να πνεύμα.

"Συχνά ή «Παρέκβαση» κοβότανε στη μέση από κανέν' άνεκδοτο, από κανένα χαριτω-λόγιομα που το διηγότανε με μια μαστορία που πρόσθετε τη φρον-τιδα της κομψότητας και της έπιτήδεσης, φροντίδα που έκα-νέ την τέχνη του ν' άπομακρύ-νεται τόσο φανερά απ' τη ζωή, "Μερικές βραδιές, όταν ο έπικαιπτες δεν ήταν και τόσο πολλοί γύρω απ' το τραπέζι, ή Μαντάμ Μαλλαρμέ έμενε έ-κει, κεντώντας δίπλα στην κό-ρη της. Δεν άργούσε όμως τ' άπικνο ντυμάτιο του καπου να τις κάνει να φύγουν, γιατί, στη μέση του τρογγυλού τραπέ-ζιου, που γύρω του καθόμα-σταν, ύπνυρε ένα πελώριο δο-χείο με καπνό, μέσα στο όποιο βουτούσαμε όλοι μας τ' ά χέρια για να στρίψουμε τα τσιγάρα μας. Ο Μαλλαρμέ κάμπιζε ά-διάκοπα. Προτιμούσε όμως μια μικρή πλήρη πίπα. Κι' ό-ρα ένδεκα, έφ' άρα ένδεκα, γυ-νοπούσε ή Ζενεβιέβ Μαλλαρμέ, σ' αυτό το τόσο άπλο διαμέρι-σμα δεν είχε ύπνυρες και σε κάθε γύσημα του κουδουνιού, ο ίδιος ο Δάσκαλος έτρεχε ν' άνοίξει την πόρτα. ("Από το «Si le grain ne meurt» του "Αντρέ Ζιβν).

«Στό δρόμο που φέρνει στο σπίτι του Μαλλαρμέ, όλες οι σπέρτες έχουν σημασία, κάθε σημάδι του μονοπατιού κάθε έχει να μάς πεί. Νά, ή άψηλη εκείνη σκάλα, που ο ταλαίπω-ρος ο Βερλαίν, μόνο σ' έζαι-ρετικές περιπτώσεις άποφάσι-ζε να την ανέβει, σπέρνοντας το σακάκι του πόδι. Νά κι' ο μπγάκος του σκαλοκάβαλο του τρίτου πατώματος. Σ' αυτόν τον μπγάκο κοντοστεκόταν ο ποιητής του Συμβολισμού για να πάρουν, για μια στιγμή, την άνδρα τους. Κι' όταν έβγαίναν

τους, τόν Βαλερύ, φοιτητή τότε στον Μοντελλίε, που ή Μόσσα του θα περιμένει όκτώ φορές πιοτό απ' τη Μόσσα του "Ο-ράτιου (άν δέ μ' άπατά ή μνη-μρία, ο τελευταίος αυτός φύλα-γε τούς στίχους του περίπου τρία χρόνια, ενώ ο Βαλερύ κτύπησε εκκοιτώσερα), τόν Νταυζαρντέν, Βαγνεριστή και φιλόλογο, τόν Χουίταρ, κομμο-κό "Ασμοδαίο ή, όπως λέει ο "Ο Μαλλαρμέ—λέει ο Φάργκ Φάργκ, σωματοφύλακα του

«Ας μιπούμε. "Η έισοδος εί-ναι τόσο στενή, που πρέπει ν' άνοίξει κανείς δρόμο μέσ' από τ' ά πανωφόρια. Και τώρα εί-μαστε πιά στην τραπέζια, που άρχίζουμε να την εξετάζο-με. "Εδώ είναι το τραπέζι και γύρω του ο Μαλλαρμέ κ' ό ζέ-ξένοι του. "Ας κάνουμε ένα βή-μα ακόμη: άς προχωρήσουμε λιγάκι πιο πέρα στο λιτό αυτό διαμέρισμα, κι' άς φτάσουμε στο ιδιαίτερο δωμάτιο, κοίτανα κι' έργασιές του Δασκάλου, που λιγότερο γνωστό στη φι-λολογία, μ' όλο που έκει μέσα άκούσε ο Ρενέ Κιλ το καλύ-πνο μάθημα πάνω στη φευγα-λέα αισθητική του σούρουπου και για τόν πόθο της φυγής προς τη νύχτα. Σ' αυτό το Ι-διαίτερο δωμάτιο έχει ένα τρι-πάδο κρεβάτι έκστρατείας κι' ένα τραπέζι της δουλειάς, ένα πολυθρόνα από έζλο δου-λεμένο, και, πάνω στο τράκι, ένα γραφειάκι από άρχαία λάκα με συρταράκια, που στο κολιού α το κέντρο του φαί-νεται ένα πορτραίτο του Μπα-νταίο δίπλα σ' ένα σκίτσο που παριστάνει τόν Μπαβίλ. Και π' ό έκει, άν υποσεί κανείς να τ' όνομάσει έπιπλο (κι' όμως για τόν Μαλλαρμέ ήτανε και κολλήτωση μάλιστα, ένα άφι-ρημένο αντικείμενο, δίχως κα-νένα περιτύ (φόρτο), το έπι-πλο της μεγάλης πολυτέλειας: ένα παρόδον, ναί, ένα παρό-δον που πετάει προς τόν ούρα-νό.

Και τώρα άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

(*) Σημ. μεταφραστική: τού "Αντρέ Ζιβν.

«Ας μιπούμε. "Η έισοδος εί-ναι τόσο στενή, που πρέπει ν' άνοίξει κανείς δρόμο μέσ' από τ' ά πανωφόρια. Και τώρα εί-μαστε πιά στην τραπέζια, που άρχίζουμε να την εξετάζο-με. "Εδώ είναι το τραπέζι και γύρω του ο Μαλλαρμέ κ' ό ζέ-ξένοι του. "Ας κάνουμε ένα βή-μα ακόμη: άς προχωρήσουμε λιγάκι πιο πέρα στο λιτό αυτό διαμέρισμα, κι' άς φτάσουμε στο ιδιαίτερο δωμάτιο, κοίτανα κι' έργασιές του Δασκάλου, που λιγότερο γνωστό στη φι-λολογία, μ' όλο που έκει μέσα άκούσε ο Ρενέ Κιλ το καλύ-πνο μάθημα πάνω στη φευγα-λέα αισθητική του σούρουπου και για τόν πόθο της φυγής προς τη νύχτα. Σ' αυτό το Ι-διαίτερο δωμάτιο έχει ένα τρι-πάδο κρεβάτι έκστρατείας κι' ένα τραπέζι της δουλειάς, ένα πολυθρόνα από έζλο δου-λεμένο, και, πάνω στο τράκι, ένα γραφειάκι από άρχαία λάκα με συρταράκια, που στο κολιού α το κέντρο του φαί-νεται ένα πορτραίτο του Μπα-νταίο δίπλα σ' ένα σκίτσο που παριστάνει τόν Μπαβίλ. Και π' ό έκει, άν υποσεί κανείς να τ' όνομάσει έπιπλο (κι' όμως για τόν Μαλλαρμέ ήτανε και κολλήτωση μάλιστα, ένα άφι-ρημένο αντικείμενο, δίχως κα-νένα περιτύ (φόρτο), το έπι-πλο της μεγάλης πολυτέλειας: ένα παρόδον, ναί, ένα παρό-δον που πετάει προς τόν ούρα-νό.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγική σαλίτσα. "Εκει όπου, άσφαλώς, τ' ά πνεύματα έκείνα που συνηθίζουν να γροντοπ' ε-πικονιώνει με τούς ανθρώπους, ψάχνοντας να βρουν τ' ά γράμ-ματα του άλφαβήτου μέσον των ποδιών των τραπέζιων, ά-φισαν να τούς ξεφύγει ή κα-λύτερη έκούρασία που τούς πα-ρουσιάστηκε ποτές σ' όλον τόν αιώνα της έμπόλεμης κατά-στασης που έχουν στο ενεργη-τικό τους, ευκαιρία να ν' άν-ταλλάξουν μενιές ιδέες έξαι-ρετικής σημασίας με την πιο διαλεχτή ουσία που μπορεί-σε ποτές να βρεθεί γύρω από τ' ά Στρογγυλή Τράπεζα ή, για να μασέει πιο άκριβες, γύ-ρω από ένα τραπέζι σε σχή-μα αβύθου.

Και τότε άς γυρισουμε στη μαγ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΣΕ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟ

ΜΕΤΑΦ. ΤΗΣ ΔΟΥ ΜΗΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ

«Τί νάναι τάχα αυτή ή ανθρώπινη σοφία που μοιάζει τόσο πολύ με την τρέλα, όταν την βλέπεις να κινείται από λίγο ψηλά;» (Βίκτωρ Ουγκώ)

«Ο κ. Πισφουλ-Σμιθ, που πρόεδρευε στη συνέλευση, άπομεινε κυριολεκτικά άφωνος από τις φωνές. Αφού ως και το γλωσσίδι του μικρού κουδουνιστή που κουνάγε με μανία έβλάλλασε, δεν τού ήλπιζε τίποτ' άλλο παρά να τού γυρίσει με δύναμη στο τραπέζι. Μία ή φασαρία μεγάλου κ' έπρεπε ν' αλλάξει και κουδούνι και πρόεδρος. Ο κ. Πισφουλ-Σμιθ αντικατάστησε τον δούτορα Νέλκενφελντ που ή φασαρία του, φαρδιά και έλασφρα μισιά, λαμποκοπούτας με μεγαλοπρέπεια κάτω απ' την άνταγλία του ήλεγυρτικού, έπέβαλε τή σιωπή στους άκροατές.»

— Τάξη, κύριοι συνέδριοι! φώναξε με μία δυνατή φωνή ο δούτορας Νέλκενφελντ. Βοισκόμαστε σε συνέδριο και όχι σε κένα καλύβι!

«Ακούστηκε ένα είδος γαυγύρια που ζέφευε άπανά χαγκέλακοφραγμένο κελί, και μερικά κοκαρισματα που έρόντων απ' το κατόπι, μά ο περισσότερο άργυρήσανε να μουγγυρίσουν ή ένθουσιασμό, για να πείσουν ής άφες τις άκρες εκρήλωσης και να έπιδοκίμασουν τα συνετά λόγια του προέδρου, που άναγγέλλε:»

— Τόν λόγο έχει ο καθηγητής Μακφλάουερ. Σε μία στιγμή ή προσοκλήθηκα που άναβήραμε έμφανίστηκε στη σκηνή. Ήταν ένας κύριος με ψηλή κομοσασία, και που άλλοιθόριζε. Θάταν κομψός άν δεν είχε την παράδειξη συνήθεια να φοράει το σακκάκι του με τή φόδρα άπόξω. Αυτή ή μα-

Πάλ Βαλερό Ισχυρίζεται πως δεν είναι άληθεια. Το πορτραίτο που βλέπομε στον τόμο «Στίχοι και Πρόζα», το σχεδίασε ο Χουίολερ με μολύβι λιθογραφικό, πάνω σ' ένα άπ' τα τυτ'αρχογράφα, ίσως καμιά Τρίτη, σε μιά άν' τις συγκεντρώσεις του καπιτιστηρίου.

Καί έπιπτα σε στυλ Αυτοκρατορίας του άρσανα, άλλά το τραπέζι του ήτανε μάλλον σε στυλ Λουδοβίκου Ιδου, κ' οί κορδέλες Άρσιεν Regime. Σ' ένα πλάι του τραπέζιού τού κανταπεδάκι των προνομιούχων. (ΉΠόσον καιρό χρειάζεται να φοιτήσει κανείς, δίχως διακοπή, στο τέρο αυτό—τόν ρώτησε κάποτε ο Ρουμάνος Ζάν ντε Μίτυ — για νάγει το πρόνομιό του κάθεται στο κανταπεδάκι τουτο;). Οί μαθητές, όπως τους είδε ο Πουαζό, στέκονταν γύρω απ' τού Δάσκαλο, σε μιά στάση που θυμίζει κανένα πίνακα του Ραφαήλ. Ή κύρια Μακλαρμέ κ' ή κόρη της, φιλόλογες και σβέλτες κ' οί δύο τους άκουμπούν τά χέρια πάνω στα γόνατά τους. Ή Μαρινά, πάντα ντυμένη με μαύρο, μελαγχρονή, γλαμύ, με μία κουρασμένη, όπως δείχνουν οί κύκλοι γύρω απ' τή περικομμένη γύρω μάτια. Ή δεσποινίδα, ξανθιά, νοστιμούλα, με μιά αθάνατα, που έχει δίχως κάτι το σεμνό. Με βερβαιώνουν πώς μιά μέρα, ή κύρια Μακλαρμέ, που ήτανε άγγλικής καταγωγής, έλεγε στη Μαντάμ ντε Μπαρνιά: «Σεις, κυρία μου, που είστε Γαλλίδα, έχετε τουλάχιστο την τύχη να καταλαβαίνετε τους στίχους του άντρα σας». Ουδέποτε όμως έδρακα έγω πίστη σε τέτοιες φλυαρίες. Ή δεσποινίδα παρατήρησε πως ποτέ δεν έχει παρατηρηθεί από δεκατέσσερα πρόσωπα στις συγκεντρώσεις του κοπιτιστηρίου.

νία, ή μάλλον αυτή ή έπιτήδευση για να διακριθεί, τού άφαιρούσε πολλές συμπτώσεις. Τό να είναι έφοδισμένος με μιά όμωπρέλλα για ν' άνεβεί στ' σκηνή, με τή πόδωση τού τού φως των προβολέων τόν στενογράφοσε, ή τού άφορμή να τόν σφουρίζουν λίγες, έβγαλε απ' τήν τσέπη του μιά σφούρα και τήν γύρισε με άκρταση μεσετρία. Τό άκροσθηρικό σηκώθηκε σαν ένας μόνος άνδρής και έξέτασε σε μιά φοβερή έπνευσμιά. Ο καθηγητής Μακφλάουερ κατάφευγε πάντα σ' αυτό τό μέσο για να έπισημψησί τόν άρχη, σαν δεν ήταν πολύ βέβαιος άν θα τόν χειροκροτούσαν στο τέλοσ. Στην έβρα τού Ρωμαιοκού Δικαίου τού Πανεπιστημίου τού Έδιμβούργου, ό που ήταν κάποτε άνασπληρωτής, αυτό τό σύστημα είχε δώσει πάντοτε τά καλύτερα άποτελέσματα: διατηρούσε άγρυπνη την προσοχή τών σπουδαστών. Τό βέβαιον είναι πως κάποτε τού κόσμου ήταν έβρα του και τού κλεισίματος σφρενοκομείο για πολλά χρόνια.

— Κύριοι άνισόρροποι, άρχισε ο καθηγητής, ή ώρα τών μεγάλων άποφάσεων έσημασε για μάς. Ή στιγμή είναι παληγορική κ' άποφασιστική. Σ' όλες τις γώρες τού πλανήτη που τόν λένε, Γη, ή δεσποτία τού Κράτους ταξιδεύει πάνω σε ήφαίστο, ό πως έλεγε ένας έξοτος βιανούμνος. Άληθεια ή νύκτα, τέτοιο είναι τό δίλημμα. Ο πολιτισμός έπαθε άρτηροσκήληση. Αυτός που θα τού γιστρέψει τήν άρτηροσκήληση θάνατι περίφομος στο είδος τής έπιστήμης του. Είναι άνώφελο ν' άφήνουμε τούς έαυτούς μας να λικνίζονται στην Παραγοισιάνη κούνια άπιστήλης φαντασίας: άξίζει περι-

— «Μένει άκόμη λίγος καιρός, δέ μποροίτε κανείς να φυλάξετε μιά ελπίδα άποαπειροπαμίου, περισσότερο ή λιγότερο κοντινού με όλοι οί λογικοί άνθρώποι. Έγουν καθήκον να τήν άπαρηγορήσουν. Ένα παγκόσμιο οικονομικό συνέδριο γίνηκε στην Λόντρα. Άποτέλεσμα: ή ένταση τού τεκτονικού πολέμου. Μιά συνδιάσκεψη για τόν άποφασισμό γίνηκε στη Γενεύη, κ' όλες οί χώρες ασήχισαν τούς έξοπλισμούς τους. Άκόμη ένα συνέδριο κ' ό δ'ελα τέλειωσαν!

«Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

Σε μιά γωνιά τής σάλας είναι τό τράκι άπό πορσελίνα. Ο Δάσκαλος, ένω μιλάει, άκουμπάει στο τράκι βασιτώντας τήν πίστα του στο χέρι. Τήν κομιστή καρέκλα τή φυλάγουν για τόν Ήρλανδό Τζορτζ Μόναρ, γιαντί — τού λέγε ο Μακλαρμέ — έού είσαι συνθηθιμένος στη θάλασσα, κ' έτσι μπορείς να καθήσεις στην καρέκλα αυτήν. Στους τόπους μερικοί άκόμη πίνακες είναι κρεμασμένοι: σχέδια τού Μανέ και, σπουδαιότερο απ' ό,τι είναι πλάι του τραπέζιού τού κανταπεδάκι των προνομιούχων. (ΉΠόσον καιρό χρειάζεται να φοιτήσει κανείς, δίχως διακοπή, στο τέρο αυτό—τόν ρώτησε κάποτε ο Ρουμάνος Ζάν ντε Μίτυ — για νάγει το πρόνομιό του κάθεται στο κανταπεδάκι τουτο;). Οί μαθητές, όπως τους είδε ο Πουαζό, στέκονταν γύρω απ' τού Δάσκαλο, σε μιά στάση που θυμίζει κανένα πίνακα του Ραφαήλ. Ή κύρια Μακλαρμέ κ' ή κόρη της, φιλόλογες και σβέλτες κ' οί δύο τους άκουμπούν τά χέρια πάνω στα γόνατά τους. Ή Μαρινά, πάντα ντυμένη με μαύρο, μελαγχρονή, γλαμύ, με μία κουρασμένη, όπως δείχνουν οί κύκλοι γύρω απ' τή περικομμένη γύρω μάτια. Ή δεσποινίδα, ξανθιά, νοστιμούλα, με μιά αθάνατα, που έχει δίχως κάτι το σεμνό. Με βερβαιώνουν πώς μιά μέρα, ή κύρια Μακλαρμέ, που ήτανε άγγλικής καταγωγής, έλεγε στη Μαντάμ ντε Μπαρνιά: «Σεις, κυρία μου, που είστε Γαλλίδα, έχετε τουλάχιστο την τύχη να καταλαβαίνετε τους στίχους του άντρα σας». Ουδέποτε όμως έδρακα έγω πίστη σε τέτοιες φλυαρίες. Ή δεσποινίδα παρατήρησε πως ποτέ δεν έχει παρατηρηθεί από δεκατέσσερα πρόσωπα στις συγκεντρώσεις του κοπιτιστηρίου.

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

— «Κύριοι άνισόρροποι, είμαι ένας άμετάπειτος μονοθεϊστής. Ή ιδέα πως ο κόσμος γίνηκε μόλις τούς δεν γωράει στο κεφάλι

Ο ΣΟΜΑΛΗΣ

ΤΟΥ Α. ΠΡΑΞΙΝΟΥ

ΜΟΙΡΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

ΓΚΑΙΤΕ

(Η ΕΛΕΓΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΙΕΜΠΑΝΤ. - 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1823)

ΣΤΕΦΑΝ ΤΣΒΑΪΧ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ: Ο Σομάλης, ύστερα από μίαν εκδρομή στο Άνθισσι, όπου γιουρούτι δύο κείνοι...

Τις ώρες μιά γωνιά της κάμαρας. Κάποτε τὰ χέλι του σολευάν, σαν έτοιμα κάτι να πούνε, μιά τὰ κλειδώνε πάλι λυπητέρα και φαρμακω...

Έβραλε βιαστικά τὸ καπέλο του, βρόντησε πίσω του την εξώθυρα, κατέβηκε τις σκάλες, στο δρόμο. Μιά λ' άδεν, που δεν του είχε περάσει ποτέ...

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ * ΑΛΕΚΟΥ ΖΙΑΝΕΤΤΟΥ

Στις 5 Σεπτεμβρίου 1823. Ένα ταξιδιώτικο άμάκι, τρέχει σένον δρόμο, από τὸ Κάρλομαντ, στο Έγκερ.

Είναι ένα τσουκτερό φθινοπωρικό πρωινό. Ένας ψυχρός άνεμος φυσά πάνω απ' τὸ βερσιόνα χροάτικα, μιά ε' ουρανός είναι κατακάθαρος. Μία τ' αμάκι, κἀνόμεναι τρεῖς άντρες: ὁ μυστικιστής...

πὸν καμιάν έκδιόλου ἀρρώστια, παρά μονάχον τὸν κινδύνον, τῶν ἄντων χαμένα. Μα ξαρκικά, ἡ περιέργη ἀπὸ ἀρρώστια πέρας ἑσως ἤρθε. Τὸν Ίουάνο ὁ Γκαίτε...

Μὲ παρανοία μιά ἀδύνατη ἐπιθυμία, πὸν μόνον δάκρυα μὸν φέρνει. Ἡ βία, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

14 - Τὰ παιδιά έρχονται σένον κόσμον ἡ γὰρὰ μὰς είναι μεγάλη. Μὰ δὲν είναι αὐτὰ ἄλλο μὰ τὴ ζωή. Ὁ Σομάλης...

Κάτι εἶπε μείνει ἀνάλγητος μὲς σένον ἀνθρώπο τούτο, κάτι ποὺ ὅτε τὰ χρόνια, οὐτε ὁ δυσκολίες τῆς ζωῆς στήθαζαν ἱκανά νὰ τὸ καταρῆχον: ἡ λαχτέρα ποὺ ἀνείρου...

Κανείς ἀπὸ τοὺς δύο δὲν λείπει, γιατί ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ Κάρλομαντ, ὁ Γκαίτε δὲν ἄνοιξε καθέλου τὰ χέλι του. Κατέβαν μὲς σ' ἄμιά ἀνιψίτη, καὶ μόνον ὁ σκερτικὸς ἔλεμνα του...

Τὸν Φλεβάρη τοῦ 1822 ὁ Γκαίτε πέρας μιά πολλὴ βαρετὴ ἀρρώστια. Δυνατὰ ριγὴν δὲν είχαν πιάσει καὶ ποτε-ποτε ἔχναυε τὴν ἀσθένειαν...

Τὸν Φλεβάρη τοῦ 1822 ὁ Γκαίτε πέρας μιά πολλὴ βαρετὴ ἀρρώστια. Δυνατὰ ριγὴν δὲν είχαν πιάσει καὶ ποτε-ποτε ἔχναυε τὴν ἀσθένειαν...

Ἐπιθυμία μὲς σένον ἀνθρώπο, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ἐγώρας τῆς Νέλλας. Τῆς εἶπε ποῖος ἔταν καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ δεχθῆναι τὴν γραφὴν ἀπὸ καρπὸ σὲ καρπὸ. Δὲν ζήτησε τὴν ἀγάπην...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

Ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ζωῆς, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀσθένεια...

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΟΥ Ζ. Β. ΠΡΙΣΛΕΥ

ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΤΣΕΡΤΣ

(Διαμοιεύουμε παρακάτω μια ενδιαφέρουσα κριτική του Ρίτσαρντ Τσερτς για το νέο μυθιστόρημα του Ζ. Β. Πρίσλεϋ, συγγραφέα του «Μέσα στη νύχτα», που έχει προκαλέσει το εξαιρετικό ενδιαφέρον του αναγνωστικού μας κοινού και που από το ερχόμενο φύλλο μπαίνει στην πιο δραματική του φάση):

Οι άνθρωποι της «Ημέρας της Κρίσεως» του κ. Ζ. Β. Πρίσλεϋ είναι μια έντελως συναρπαστική ιστορία. Η πλοκή του είναι πολύ μπερδεμένη κι' ο πολύτροπος αυτός συγγραφέας την ξετυλίγει με την γνωστή του εκείνη ικανότητα, που τόσο του στάθηκε χρήσιμη από τότε που καταπιάστηκε με το θέατρο. 'Αλλά είτε θέατρο, είτε μυθιστόρημα γράφει, ο δικός του χαρακτήρας, όσο επιδέξια κι' αν τον συνοφθαίνει με τις επαγγελματικές και απρόσωπες γραμμές, δεν μπορεί παρά να ξεπηδήσει μέσα απ' το έργο.

Σήμερα αντικρύζουμε πιά τις αρετές του κ. Πρίσλεϋ σαν κάτι δεδομένο. Έχουμε συνηθίσει στα σιγανά και με ήρεμια πλεγμένα σχέδια, που πάνω τους βασίζει την πλοκή των βιβλίων του. Σχολιάζουμε κάθε φορά το πόσο ή τεχνική του γίνεται όλο και πιο δραστήρια κι' ίσως κάποτε υπερβολικά τέλεια και συνειδητή. 'Αλλά μένουμε πάντα γοητευμένοι όταν η προσωπικότητα του συγγραφέα ξεγλυστρά από τον τεχνητή για να έξει ξεσπάσματα λυρικής τρυφερότητας ή βίαιας αγανάκτησης. Το τελευταίο μέρος αυτής της καλοδουλεμένης παραμυθίας ιστορίας είναι γεμάτο απ' αυτές τις δυο δυνάμεις, που στάθηκαν οι ύποσυνειδητοι οδηγοί του κ. Πρίσλεϋ σ' όλη του την λογοτεχνική σταδιοδρομία και που είναι τώρα οι απόλυτοι και όριστικοί κυρίαρχοι του. Δίνουν σ' όλο το έργο του την σφραγίδα μιας υπέροχης ιδιοσυγκρασίας. Το γεμίζουν με ποίηση και μ' ένα άγγιγμα αγωνίας, με τα στοιχεία δηλ. εκείνα που δελιά έπρόβαλαν στα πρώτα του έργα.

Όλα αυτά είναι γενικότητες, που μπορούν να μάς οδηγήσουν σε συζήτηση γύρω απ' την εξέλιξη του σαν καλλιτέχνη και την αξιόλογη πρόοδο που σημείωσε ξαφνικά με τα δυο θεατρικά του έργα,

το «Έχω ξαναέλθει σ' αυτόν τον τόπο» και το «Ο χρόνος και τα τρισάρατα». «Οι Άνθρωποι της Κρίσεως» είναι μια ακόμη τέτοια αλληγορία. Μας παρουσιάζει έναν όμιλο από συνηθισμένους ανθρώπους, τρεις άντρες και μια γυναίκα, που αντιπροσωπεύουν την αγνή και ήρεμη μερίδα της

Μια τελευταία φωτογραφία του Πρίσλεϋ

άνθρωπότητας και έχουν για χαρακτηριστικά την καλωσύνη και την ψυχική ευγένεια, τις ιδιότητες δηλαδή εκείνες που βρίσκουν ένα τόσο θερμό υπερασπιστή στο πρόσωπο του κ. Πρίσλεϋ. 'Εναντία σ' αυτούς, με την επιθυμία να τους καταστρέψουν, υπάρχουν τρεις φανατισμένοι άντρες, πο' αντι-

προσωπεύουν την αλαζονεία, τον πνευματικό εϊ-
πασμό και την διανοητική περηφάνεια.

Μέσα απ' αυτή τη σύγκρουση, που φυσικά απο-
τελεί μια περιληπτική εικόνα της σημερινής κα-
τάστασης της Ευρώπης ή τουλάχιστον της πολι-
τικής κατάστασης — ξεφυτρώνει η καταπραϊν-
τική φιλοσοφία του κ. Πρίσλεϋ. Μας δείχνει ότι
υπόλοι οι φανατικοί προσπαθούν να ξεπαστρέψουν
το ανθρώπινο είδος με τα μέσα που τους παρέ-
χουν οι τελευταίες ανακαλύψεις της επιστήμης.
Και θα επιτύχαιναν το σκοπό τους, αν δεν μεσο-
λαβούσε την τελευταία στιγμή το πνεύμα της α-
γάπης κι' είναι αυτό πιο δυνατό από τους θανα-
τερούς πόθους των σοβαροφανών αυτών τρελλών
που πιστεύουν ότι η τελειωτική καταστροφή είναι
ή μόνη γιατρεία για τα εγκλήματα της ανθρωπό-
τητας. Καθόλου παράξενο ότι τα εγκλήματα αυτά
έχουν κάθε πίστη που υπήρχε και μέσα στις ή-
ρωϊκές την καρδιά.

'Αλλά ο κ. Πρίσλεϋ δεν θέλει κάτι τέτοιο. 'Η γε-
μάτη υγεία ενεργητικότητά του και ο ισορροπη-
μένος του χαρακτήρας, διά μέσου της πειστικής
εγγλωττίας του ήρωά του, επιμένουν ότι «... Δεν
βρισκόμαστε στον παράδεισο και δεν έχουμε το
δικαίωμα να βρισκόμαστε. Οι άνθρωποι δεν αγα-
πιούνται, τα παιδιά πεθαίνουν, γίνονται πόλεμοι
κτηνώδεις και παντού υπάρχει αίσχροτης, πόνος
και μιζέρια, με τον ίδιο τρόπο που παντού ο ήλιος
βασιλεύει και η νύχτα έρχεται. Όμως υπάρχουν
κι' άνθρωποι που αγαπιούνται, όπως εμείς αγα-
πιόμαστε και παιδιά που μεγαλώνουν εύτυχι-
σμένα, κι' οι πόλεμοι έχουν κάποιο τέλος ή δεν
άρχίζουν καθόλου, μικρά ποσοστά αχρειότητας
έξαφανίζονται εδώ κι' εκεί — κ' η δική μας δου-
λειά δεν είναι να γκρινιάζουμε επειδή υπάρχουν
μερικά πράγματα κακοβαλμένα, αλλά να φροντί-
ζουμε να τα διώχνουμε απ' αυτόν τον κόσμο, να
βοηθάμε ο ένας τον άλλο σε στιγμές ανάγκης, να
προσπαθούμε να μαλακάνουμε τον πόνο και να
κάνουμε τη μιζέρια πιο εύκολοβάσταχτη».

Θέμα παγκόσμιο — και γι' αυτό κατάλληλο για
μια παραμυθία ιστορία.

ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΥΖΒΕΛΤ

ΤΟΥ ΛΟΥΝΤΒΙΧ

Ο Έμιλ Λούντβιχ είχε υποχρέωση, έπειτα από
τόσες βιογραφίες που έγραψε, ν' ασχοληθεί
και με τον Ρουζβελτ. Πρώτα κι' αρχή γιατί ο
Ρουζβελτ κατέχει μια εξαιρετική θέση μέσα στον
σύγχρονο πολιτικό κόσμο και, έπειτα, γιατί είναι
ή πιο αντιπροσωπευτική μορφή της εποχής μας.
Κι' ακόμα γιατί ο Ρουζβελτ στέκεται ένα από τα
ώοιαιότερα παραδείγματα της νίκης του πνεύμα-
τος άπάνω στην ύλη.

Στά σαράντα του χρόνια, όταν είχε κιάλας μια
μεγάλη σταδιοδρομία από πίσω του, κεραυνοβο-
λήθηκε από μια παραλυσία των κάτω άκρων.
Είχε χρηματίσει ύπουργός των Ναυτικών κατά
τον πόλεμο κ' είχε υποβάλει, αν κι' απέτυχε, ύπο-
ψηφιότητα για την αντιπροεδρία των Ηνωμένων
Πολιτειών. Είδε, λοιπόν, να καταρρέουν τα πάντα
γι' αυτόν μέσα σε μερικές μονάχα μέρες. Ένας
άλλος στη θέση του είτε θ' αυτοκτονούσε, είτε θά
άποτραβιόταν από κάθε ενεργό δράση. Ο Ρουζ-
βελτ όμως άρχισε τη μεγάλη του μάχη με την άρ-
ρώστεια κι' αν δεν την κέρδισε πέρα για πέρα,

γιατί παραμένει ακόμα ως τα σήμερα ανάπηρος,
πάντως κατόρθωσε, έπειτα από έννια χρόνων
προσπάθειες, να καλλιερέψει τόσο την υγεία
του, που να γίνει — δίχως να γελοιοποιηθεί—διο-
κητής της πολιτείας της Νέας Υόρκης και μετά
πρόεδρος της μεγάλης Δημοκρατίας της Άμερι-
κής. Κι' αυτό σε μια χώρα, όπου η σωματική ρώμη
παίζει ένα πρωτεύοντα ρόλο, όπου η υγεία θεω-
ρείται το πρώτο αγαθό, όπου ο άθλητής θεο-
ποιείται. Το να κατορθώσει λοιπόν να επιβληθεί
και να γίνει άρχηγός της χώρας αυτής, που τί-
ποτα δεν τιμά τόσο παρά τους δυνατούς μυώνες,
έναν ανάπηρο, που έχει ήμιπαράλυτα τα πόδια
του, είναι από μόνο του κάτι άπίστευτο και μεγα-
λειώδες. Πρόκειται για μια διπλή νίκη, που κέρ-
δισε πάνω στον έαυτό του και στους συμπολίτες
του.

Ο Λούντβιχ σωστά, λοιπόν, επιμένει στην κυ-
ριαρχική μορφή που παρουσιάζει ο χαρακτήρας
του Ρουζβελτ. Πραγματικά ο πρόεδρος είναι κάτι
ολότελα αντίθετο με τον μέσο άμερικανικό τύπο.

Ο άριστοκράτης αυτός κυβερνά από άταβισμό.
Είναι αναμφισβήτητο πως η καταγωγή του και το
ταμπεραμένο του τον βοήθησαν εξαιρετικά.
Στάθηκε ένας ήρωας κι' ένας σοφός. Ένας σοφός
που δεν επαναστατεί με τα χτυπήματα της Μοί-
ρας, ένας ήρωας που παλεύει ως το τέλος, που
δεν παραδίνεται ποτέ.

Ο Λούντβιχ έβαλε έτοδιον εδώ τον ύπότιτλο
στο βιβλίο του: «Δοκίμιο για την εύτυχία και την
άρχη». Πραγματικά ο Ρουζβελτ μέσα από την
καρδιά της εύτυχίας αναζητά την άρχή, την
άρχη που τη θέλει για να χαρίσει όσο το δυνατό
μια μεγαλύτερη εύτυχία στις μάζες. Τίποτα το
ταπεινό δεν υπάρχει στα αισθήματά του αυτά.
Είναι εξαιρετικά αξιοσημείωτο, που ο Λούντβιχ
συγκρίνει τον ήρωά του μ' έναν άλλον ήρωα, Γάλ-
λον αυτόν, που δεν πρόφτασε όμως παρά μονάχα
δυο χρόνια να δράσει: τον Μιραμπώ.

ΠΙΕΡ ΝΤΟΜΙΝΙΚ